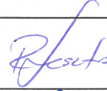
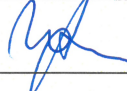
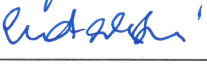

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania: 2019-11-29
	Instrukcja	Strona : 1 / 19

ZR-03-VLOD-12

Instrukcja bezpieczeństwa prac transportowych

Data	Istotne zmiany w stosunku do poprzedniej wersji
2019-11-22	Dostosowanie do nowych przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 15 grudnia 2017 r. w sprawie bhp przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym ze zmianami
	Modyfikacja zapisów dotyczących przewozu gazów technicznych w butlach (4.6)

	Imię i Nazwisko	Data	Podpis
Opracował	Roman Leszto	22.11.2019.	
Zweryfikował (QM)	Zbigniew Opatowicz	22.11.2019	
Zweryfikował	Michał Cnotalski	22.11.2019	
Zatwierdził (Właściciel procesu)	Anna Kędziora-Szwagrzak	29.11.2019	

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 2 / 19

1. CELE INSTRUKCJI

Celem instrukcji jest zapewnienie bezpiecznych warunków poruszania się pojazdów na drogach wewnątrzzakładowych w obiektach Veolia Energia Łódź SA oraz poza terenem Zakładów Veolia Energia Łódź SA.

2. ZAKRES STOSOWANIA

Obowiązuje wszystkich pracowników Veolia Energia Łódź SA oraz wszystkie firmy zewnętrzne wykonujące transport po drogach wewnątrzzakładowych i poza nimi na rzecz Veolii Energii Łódź S.A.

3. TERMINOLOGIA

1. Niebezpieczne uszkodzenie – nieprzewidziane uszkodzenie UTB, w wyniku którego UTB nie nadaje się do eksploatacji lub jego dalsza eksploatacja stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego, mienia lub środowiska.
2. Resurs – parametry graniczne stosowane do oceny i identyfikacji stanu technicznego, określone na podstawie liczby cykli pracy i stanu obciążenia UTB w założonym okresie eksploatacji z uwzględnieniem rzeczywistych warunków użytkowania.
3. Organizator pracy – rozumie się przez to pracodawcę lub przedsiębiorcę nie będącego pracodawcą organizującego pracę wykonywaną przez osobę fizyczną na innej podstawie niż stosunek pracy albo prowadzącą na własny rachunek działalność gospodarczą powierzającego obsługę wózka operatorowi.

4. OPIS

4.1 ZASADY OGÓLNE I ORGANIZACYJNE

1. Uczestnicy ruchu drogowego muszą stosować przepisy ustawy *Prawo o ruchu drogowym* tak jak to czynią na drogach publicznych, przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie oraz przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej.
2. W przypadkach szczególnych nie objętych ww. przepisami oraz niniejszymi zasadami, a wynikające ze specyfiki działalności Veolia Energia Łódź SA obowiązują uregulowania wewnętrzne wprowadzone decyzjami Członków Zarządu lub poleceniami Dyrektorów Elektrociepłowni i Dyrektora Sieci Ciepłej.
3. Za oznakowanie dróg wewnątrzzakładowych, dróg w obiektach Veolia Energia Łódź SA oraz bieżące uzupełnianie oznakowania odpowiedzialne jest Biuro ds. Administracji (GA).
4. Za prawidłowe oznakowanie dróg wewnątrzzakładowych, kontrolę stanu ich nawierzchni odpowiada - Biuro ds. Administracji (GA).
5. Remonty i naprawy dróg wewnątrzzakładowych, dróg w obiektach Veolia Energia Łódź SA oraz ich poboczy zleca do realizacji w elektrociepłowniach Dział Realizacji Inwestycji i Remontów (MR) a w obiektach sieci ciepłowniczej - Zespół ds. Przyłączania Nowych Klientów (HN)

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 3 / 19

6. Wszelkie zmiany organizacji ruchu na drogach wewnątrzzakładowych i obiektach Veolia Energia Łódź SA, zajęcia okresowe pasów ruchu i poboczy wymagają zgody Biura ds. Administracji (GA). Jednostka organizacyjna dokonująca takich zmian występuje o wyrażenie zgody na piśmie.
7. Zabezpieczenie, oznakowanie, miejsca zajęcia oraz zmianę organizacji ruchu wykonuje zgodnie z przepisami o ruchu drogowym za zgodą Biura ds. Administracji (GA) jednostka organizacyjna wykonująca taką zmianę. Przede wszystkim musi być zapewniony bezpieczny ruch pieszych i pojazdów.
8. O zmianach organizacji ruchu i związanych z tym utrudnieniach i zwiększonym niebezpieczeństwem Biuro ds. Administracji (GA) powiadamia jednostki organizacyjne Zakładów lub obiektów Veolia Energia Łódź SA.
9. Wysokość żywopłotów, krzewów, itp. o ścianie ciąglej wzdłuż dróg wewnątrzzakładowych nie może przekraczać 90cm.
10. Drogi komunikacyjne wewnątrz obiektów produkcyjnych, magazynowych itp. powinny być wyraźnie i trwale oznakowane liniami ciągłymi koloru żółtego.
11. Dopuszcza się na drogach wewnątrzzakładowych stosowanie znaków poziomych w postaci białych linii służących do wyznaczania powierzchni oraz stanowisk postojowych na jezdniach lub chodnikach.
12. Ze względu na szczególne warunki ruchu drogowego na drogach wewnątrzzakładowych, gdy oznakowania określone w *Prawie o ruchu drogowym* nie gwarantują pełnej informacji o istniejącej sytuacji, należy stosować, np.: tablice porządkowe, które mogą określać: zakazy, nakazy, ostrzeżenia lub zawierać informacje takie same jak na drogach publicznych.
13. Do dróg pożarowych, wg Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. 2009. 124.1030 ze zmianami), zalicza się drogi o utwardzonej nawierzchni, umożliwiające dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego prowadzące do:
  - a) budynku zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZLI lub ZLII;
  - b) budynku należącego do grupy wysokości: średniowysokie, wysokie lub wysokościowe, zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, ZL IV lub ZL V;
  - c) budynku zawierającego strefę pożarową produkcyjną lub magazynową oraz do strefy pożarowej poza budynkiem, obejmującej urządzenia technologiczne, plac składowy lub wiatę, jeżeli gęstość obciążenia ogniowego wymienionych stref pożarowych przekracza $500\text{MJ}/\text{m}^2$ i zachodzi co najmniej jeden z warunków:
    - d) powierzchnia strefy pożarowej przekracza 1000m^2
    - e) występuje pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 1) budynku niskiego:
  - a) zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni przekraczającej 1000m^2 , obejmującą kondygnację nadziemną inną niż pierwsza, lub
  - b) zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL V

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 4 / 19

i mającego ponad 50 miejsc noclegowych;

- 2) obiektu budowlanego innego niż budynek, przeznaczonego do użyteczności publicznej lub zamieszkania zbiorowego, w którym przewiduje się możliwość jednoczesnego przebywania w strefie pożarowej ponad 50 osób;
- 3) stanowiska czerpania wody do celów przeciwpożarowych.

Wszystkie drogi pożarowe na terenach Veolia Energia Łódź SA muszą być oznaczone zgodnie z PN-N-01256-4: 1997 - *Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe* i PN-N-01256-5: 1998, *Znaki Bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach przeciwpożarowych*. Za utrzymanie dróg pożarowych we właściwym stanie technicznym, z zachowaniem ich przejezdności, odpowiada Biuro ds. Administracji (GA) i przedstawiciele Działu BHP i Ppoż.

1. Za utrzymanie dróg wewnątrzzakładowych oraz znajdujących się w gestii Veolia Energia Łódź SA. w okresie zimowym odpowiada firma, aktualnie świadcząca usługą na podstawie umowy zawartej z Veolia Energia Łódź SA, oraz Biuro ds. Administracji (GA).
2. Biuro ds. Administracji (GA) odpowiada za oznakowanie stałych przeszkód na ciągach komunikacyjnych (chodniki, pobocza) zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4.2 NADZÓR I KONTROLA NAD DROGAMI

Stan techniczny dróg wewnątrzzakładowych i ciągów komunikacyjnych, oznakowanie itp. należy okresowo kontrolować, przynajmniej 2 razy w roku. Kontrolę przeprowadzają w Elektrociepłowniach nr 3 i 4 - Dział Realizacji Inwestycji i Remontów MR, Biuro ds. Administracji GA, a w ZSC- Zespół ds. Przyłączania Nowych Klientów HN.

Z kontroli należy sporządzać protokół pokontrolny, a ważniejsze uwagi i zalecenia wpisywać do książki obiektów budowlanych.

4.3 ZASADY RUCHU

1. Podstawowym obowiązkiem wszystkich kierowców jest zachowanie szczególnej ostrożności.
2. Należy zachowywać bezpieczne zasady określone w przepisach *Prawa o ruchu drogowym*, a w szczególności:
  - a) ustępowania pierwszeństwa na skrzyżowaniach i poza nimi,
  - b) ustępowania pierwszeństwa podczas włączania się do ruchu,
  - c) ustępowania pierwszeństwa na przejściach dla pieszych,
  - d) zachowania bezpiecznej odległości wymijania, omijania lub wyprzedzania,
  - e) używania świateł,
  - f) używania sygnałów ostrzegawczych,
  - g) zachowania bezpiecznej prędkości dostosowanej do istniejących warunków atmosferycznych oraz nie przekraczającej dopuszczalnej prędkości,
  - h) obowiązkowego używania pasów bezpieczeństwa (jeśli pojazd jest w nie fabrycznie wyposażony),
  - i) zakazu używania telefonów komórkowych w czasie jazdy,

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 5 / 19

- j) zakazu palenia wyrobów tytoniowych w pojazdach,
  - k) obowiązku wyposażenia pojazdów technicznych w sygnalizację świetlno-dźwiękową np. spychacze, ładowarki kołowe itp.
3. Ustala się max prędkość na terenie Veolia Energia Łódź SA.:
- a) na drogach wewnątrzzakładowych – **max. 20 km/godz.**
  - b) w obiektach – **max. 5km/godz.**
4. Zabrania się przejazdu pojazdów gąsienicowych po drogach wewnątrzzakładowych o nawierzchni bitumicznej. W przypadkach koniecznych zezwala się na taki przejazd po wcześniejszym zabezpieczeniu nawierzchni drogi.
5. Zabrania się zastawiania dróg pożarowych, wjazdów do budynków przez pojazdy będące bez nadzoru.
6. Wszystkie zaparkowane pojazdy powinny mieć zaciągnięty hamulec postojowy i wyłączony silnik.

WAŻNE

Zakazuje się pozostawiania kluczyków w stacyjce.!

7. Należy przestrzegać przyjętych procedur w zakresie parkowania pojazdów, a w szczególności parkowania przodem do wyjazdu.
8. Strefy oczekiwania dla pojazdów muszą być oznaczone, a maksymalna liczba pojazdów musi być dokładnie określona dla każdej strefy.
9. Zawsze, gdy dany pojazd porusza się na biegu wstecznym należy:
- a) ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu i zachować szczególną ostrożność,
  - b) sprawdzić, czy wykonywany manewr nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia,
  - c) upewnić się, czy za pojazdem nie znajduje się przeszkoda,
  - d) w razie trudności w osobistym upewnieniu się o możliwości bezpiecznego wykonania manewru, kierujący jest obowiązany zapewnić sobie pomoc innej osoby.
10. W sytuacji skomplikowanych manewrów np. dużym składem czy wielkogabarytową naczepą, należy zapewnić komunikację radiotelefoniczną pomiędzy pracownikami asystującymi, biorącymi udział w manewrach a kierowcą
11. Jeśli jest to wymagane względami bezpieczeństwa należy na drogach wewnątrzzakładowych wprowadzić ruch jednokierunkowy.

WAŻNE

Przewożenie ładunków z przodu pojazdu (np. przewożenie wodoru w koszu wózkem widłowym) które zasłaniają widoczność kierowcy, należy przeprowadzać z osobą asystującą tj. dwuosobowo. Osoba asystująca powinna znajdować się przed pojazdem i być w stałym kontakcie z kierowcą bądź operatorem wózka!

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 6 / 19

4.4 ZASADY EKSPLOATACJI WÓZKÓW JEZDNIOWYCH Z NAPEDEM SILNIKOWYM

- Wózki jezdniowe z napędem silnikowym mogą być obsługiwane tylko przez upoważniony do tego personel posiadający odpowiednie kwalifikacje i przeszkolony w zakresie ich używania.
- Uprawnienia do kierowania wózkami na terenie zakładu.
  - do obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych wymagane jest uprawnienie wydane przez UDT – uprawnienie IIWJO. Od 1.06.2019 jest to uprawnienie do obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia z wyłączeniem wózków z wysięgnikiem oraz wózków z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem (dotychczasowe IIWJo i IIIWJO) – wydawane na 10 lat;
  - do obsługi wózków jezdniowych specjalizowanych (np. wózki ze zmiennym wysięgiem, wózki z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem – uprawnienie IWJO. Od 1.06.2019 jest to uprawnienie do obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia z wysięgnikiem oraz wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem – wydawane na 5 lat – uprawnienie wydane przez UDT.

Do obsługi pozostałych wózków jezdniowych podnośnikowych to jest prowadzonych i zdalnie sterowanych wymagane uprawnienie to IIIWJO;

  - do obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych uprawniają także uprawnienia maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych lub książka operatora maszyn roboczych z wpisem w zakresie obsługi wózków podnośnikowych,
  - do obsługi wózków jezdniowych napędzanych (bez mechanizmu podnoszenia) wymagane uprawnienie to:
    - zaświadczenie o ukończeniu szkolenia potwierdzającego nabyte umiejętności w oparciu o programy UDT albo do 01.01.2011 r. przez Ośrodek Doskonalenia Kadr w Mysłowicach lub
    - posiadanie uprawnień do kierowania pojazdami (np. wydanymi zgodnie z prawem o ruchu drogowym) lub
    - posiadanie uprawnień zgodnie z punktem a lub b, których ważność kończy się:
      - 31 grudnia 2023 gdy było wystawione przed 31.12.2004 roku
      - 31 grudnia 2026 gdy było wystawione przed 31.12.2014 roku
      - 31 grudnia 2027 gdy było wystawione po 1.01.2015 roku.
  - operator wózka zasilanego gazem oraz osoba dokonująca wymiany butli z gazem w tych wózkach muszą być przeszkoleni w zakresie bezpiecznego użytkowania butli w tym ich bezpiecznej wymiany.
- Osoby posiadające uprawnienie do obsługi wózka mogą poruszać się tym wózkiem na terenie zakładu po potwierdzeniu podpisem zapoznania się z Instrukcją bezpieczeństwa prac transportowych i tym samym zadeklarowania jej przestrzegania. Zobowiązane są również do zapoznania się z Instrukcją wózka jezdniowego (opracowaną przez producenta), lub instrukcją obsługi opracowaną na podstawie instrukcji producenta i dostępną dla obsługi, oraz ryzykiem zawodowym.
- Wózki jezdniowe z napędem silnikowym i mechanicznym napędem podnoszenia powinny posiadać aktualne oznakowanie dopuszczenia do eksploatacji przez UDT oraz czytelną tabelkę udźwigu zrozumiałą i stosowaną przez operatora.

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 7 / 19

5. Wózki jezdniowe podnośnikowe, wózki jezdniowe podnośnikowe specjalizowane (np. - Sennebogen), podesty (np. Haulotte) podlegają dozorowi technicznemu pełnemu, co oznacza konieczność zgłoszenia raz w roku na badanie okresowe wykonywane przez UDT a ponad to co 30 dni powinien być przeprowadzony przegląd konserwacyjny przez uprawnionego przez UDT konserwatora (chyba że w instrukcji wózka dostarczonej przez producenta określono inaczej). Dokonany przegląd konserwacyjny powinien być odnotowany w dzienniku konserwacji z wyszczególnieniem wykonanych czynności, podaniem imienia i nazwiska konserwatora z numerem zaświadczenia kwalifikacyjnego wydanego przez UDT, datą przeglądu i stanu licznika roboczogodzin pracy UTB lub cykli jego pracy, o ile ma to zastosowanie.
6. Należy zapewnić wykonanie nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy (jeśli w instrukcji wózka nie określono innych terminów) przegląd konstrukcji nośnej, w szczególności połączeń rozłącznych i nierozłącznych oraz , jeśli ma to zastosowanie – przegląd toru jezdniowego i instalacji ochrony przeciwporażeniowej oraz uziemień roboczych i odgromowych.
7. Eksploatujący, oddzielnie dla każdego UTB zakłada i przechowuje dziennik konserwacji prowadzony przez konserwującego. Może on być prowadzony elektronicznie. W zakres przeglądu konserwacyjnego wchodzi usuwanie usterek i innych nieprawidłowości w działaniu, w tym usterki które ze względu na wagę mogą wymagać zgłoszenia naprawy do UDT, czy wyłączenia UTB z eksploatacji oraz sprawdzenie:
  - a) stanu technicznego mechanizmów napędowych, układów hamulcowych oraz cięgien nośnych i ich zamocowań,
  - b) działanie urządzeń zabezpieczających i ograniczników ruchowych,
  - c) prawidłowości obsługi UTB.
8. Eksploatujący rejestruje przebieg eksploatacji UTB, na podstawie wymagań zawartych w instrukcji eksploatacji. Jeśli przebieg eksploatacji nie był rejestrowany, należy go odtworzyć (zgodnie z dobrą praktyką inżynierską).
9. Eksploatujący, w przypadku gdy nie jest znany resurs UTB, określa go na podstawie aktualnego stanu wiedzy technicznej i dobrej praktyki inżynierskiej. W przypadku przekroczenia ресурсu UTB, przeprowadza ocenę stanu technicznego UTB lub zleca jej przeprowadzenie.
10. Eksploatujący jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić UDT o każdym niebezpiecznym uszkodzeniu urządzenia lub nieszczęśliwym wypadku związanym z jego eksploatacją.
11. Przed rozpoczęciem pracy wózkiem jezdniowym operator wózka sprawdza jego stan techniczny a w szczególności: poprawność działania układu kierowniczego, hamulcowego i napędowego, mechanizmów podnoszenia, osprzętu roboczego, sprawność oświetlenia i sygnalizacji, prawidłowość działania urządzeń pomiarowo-kontrolnych oraz elementów i urządzeń zabezpieczających operatora wózka i osoby współuczestniczące w pracach transportowych i dokonuje zapisu w książce kontroli (wzór książki eksploatacji wózka zał. nr 1 ZR-03-VLOD-12-01).
12. Niedopuszczalne jest wykonywanie pracy przy użyciu niesprawnego wózka jezdniowego, a także w sposób niezgodny z przeznaczeniem określonym w instrukcji użytkowania wózka jezdniowego.
13. Naprawy powinny być wykonywane lub zgłaszane natychmiast
14. Należy zawsze sprawdzać przestrzeń we wszystkich kierunkach, zwłaszcza przestrzeń u góry.
15. Przy podnoszeniu ładunku widły powinny być ustawione prostopadle do masztu wózka, który powinien być pionowo.
16. Ładunków nie należy podnosić ani opuszczać w czasie jazdy.
17. Podczas jazdy wózkiem widłowym widły z ładunkiem czy bez, powinny być ustawione możliwie najniżej, ale na tyle wysoko, aby wózek mógł przejechać przez nierówne powierzchnie.

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 8 / 19

18. Przejazdy z ładunkiem powinny odbywać się z masztem pochylonym w kierunku wózka, aby ładunek nie miał możliwości zsunięcia się z widel.
19. Przed wjazdem wózkami do wagonów kolejowych, pojazdów samochodowych, na rampy i podesty operator wózka ma obowiązek upewnić się czy ciężar wózka z ładunkiem nie przekracza nośności podłoża.
20. W pomieszczeniach pracy jest dopuszczalne używanie wózków jezdniowych z silnikiem spalinowym, o ile substancje szkodliwe wydalone z silnika i hałas związany z jego pracą nie powodują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia i nie istnieje zagrożenie wybuchem.
21. W pomieszczeniach zamkniętych jest niedopuszczalne używanie wózków jezdniowych zasilanych benzyną etylizowaną lub zawierającą inne substancje toksyczne.
22. Ładunek powinien być umieszczony na widłach środkiem ciężkości jak najbliżej karetki wózka i oparty o karetkę po pochyleniu masztu.
23. Ładunki nie powinny być zawieszane ani kołysać się nad innymi pracownikami.
24. Nikomu nie wolno stać, chodzić, ani pracować pod podniesionymi widłami.
25. Operator powinien zawsze być zwrócony twarzą w kierunku jazdy.
26. Należy unikać nagłych zatrzymań, które mogłyby spowodować rozlanie ładunku.
27. Wszystkie ładunki powinny być umocowane w sposób zapewniający ich stabilność albo bezpiecznie ułożone, aby uniemożliwić ich wywrócenie się lub upadek.
28. Nikt inny poza operatorem nie może jechać wózkami widłowymi lub innym pojazdem, chyba, że pojazdy są do tego przystosowane przez producenta.
29. Podnoszenie osób przy użyciu wózków jezdniowych podnośnikowych na pomostach dostosowanych do tego celu jest możliwe, jeśli dopuszcza to instrukcja wózka jezdniowego opracowana przez producenta.
30. W przypadku zaparkowania na pochyłości terenu pojazd powinien mieć zaciągnięty hamulec a koła powinny być zablokowane za pomocą podłożonych pod nie klinów.
31. Prace wykonywane przy użyciu wózka jezdniowego, stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego, związanego z warunkami panującymi w miejscu transportu, operator wózka wykonuje na podstawie polecenia pisemnego .
W przypadku konieczności wykonywania na terenie VLOD takich prac, Prowadzący Eksploatację sporządza szczegółowy wykaz tych prac.
W VLOD polecenia pisemnego wymagają:
  - a) prace wózkami w pobliżu stref zagrożenia wybuchem gazu (np. jazda wózkami w bezpośredniej bliskości stanowisk wodorowych)
  - b) prace wózkami w pobliżu stref zagrożenia wybuchem pyłu (np. w budynkach przesypowych przy pracujących przenośnikach węgla lub biomasy)
  - c) prace wózkami w pobliżu stref zagrożenia wybuchem siarki (np. w pobliżu zbiornika siarki podczas trwania załadunku tego zbiornika, gdy w otoczeniu zbiornika może być zwiększone zapylenie siarki).
  - d) praca w specyficznych warunkach, jak na przykład praca zespołowa urządzeń, transport ładunku przez otwory w stropach, bądź przy braku możliwości obserwacji przez obsługującego całej drogi transportu ładunku, transport ludzi w koszu, praca w warunkach kolizyjnych.
  - e) prace w pobliżu napowietrznych linii energetycznych
  - f) prace w pobliżu głębokich wykopów.
  - g) prace podczas dużego wiatru urządzeniem które ma ograniczenia zależne od prędkości wiatru, np. podest Haulotte podczas wiatru w pobliżu max prędkości 45 km/h.Pisemne polecenie przechowuje się nie krócej niż 3 miesiące od daty zakończenia pracy.

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 9 / 19

W poleceniu muszą być podane czynności organizacyjno-techniczne podejmowane w celu ograniczenia ryzyka a przy podnoszeniu osób przez urządzenie zaprojektowane do przenoszenia ładunków, dodatkowo wymagane jest uzgodnienie z UDT.

Duże ładunki:

- przy przewożeniu kłopotliwych lub nietypowych ładunków wykonawcy powinni zapewnić odpowiednio wyszkolony i wykwalifikowany personel eskortujący dla każdego pojazdu.
- ładunek, którego elementy wystają poza tylną płaszczyznę pojazdu na odległość $0,50 \div 2,00\text{m}$ należy oznakować na samym końcu czerwoną chorągiewką o wymiarach minimum $50 \times 50\text{ cm}$ lub zamocować czerwone światło.
- w przypadku przewożonych elementów wystających na odległość większą niż $2,00\text{ m}$ od tylnej płaszczyzny pojazdu, należy zastosować odpowiednią przyczepę do przewozu długich przedmiotów (przyczepa dłuźycowo/kłonicowa) i oznakować dany element jw.

Praca na teleskopowych podestach ruchomych (np. Haulotte):

- urządzenia nie wolno użytkować w następujących sytuacjach:
  - na miękkim niestabilnym podłożu lub nierównym terenie,
  - przy wietrze przekraczającym dopuszczalną wartość (patrz DTR),
  - w pobliżu linii wysokiego napięcia jeśli nie jest zachowana minimalna bezpieczna odległość dla danego napięcia,
  - powyżej temperatury 45°C oraz poniżej -15°C ,
  - podczas burzy,
  - w strefach występowania intensywnych pól elektromagnetycznych,
  - w przypadku gdy ładunek przekracza maksymalne dopuszczalne obciążenie,
  - przy nachyleniu terenu przekraczającym wartość dopuszczalną,
  - w obszarze o słabej wentylacji,
  - w ciemnościach, jeśli nie jest zapewnione oświetlenie za pomocą reflektorów,
  - gdy na pokładzie znajduje się ilość osób większa niż ich max. dopuszczalna liczba
- należy zwrócić uwagę na:
  - maksymalną dozwoloną w DTR siłę poziomą z jaką może działać pracujący na podniesionym podeście,
  - dopuszczalne pochylenie podłoża na którym stoi wózek.
- niebezpieczeństwo wypadnięcia z kosza
  - osoby znajdujące się na platformie muszą być wyposażone w sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości oraz kask ochronny, odzież i obuwie robocze,
  - należy upewnić się , czy ruchoma poręcz zabezpieczająca jest zamknięta,
  - nie doprowadzać do zderzenia urządzenia z przeszkodami stałymi lub ruchomymi,
  - nie wolno siadać, wchodzić ani stać na barierkach ochronnych,
  - dbać o czystość schodków, podłoża i barierki kosza (usunąć ślady oleju i smaru),
  - pokład kosza roboczego można opuścić dopiero po jego posadowieniu na ziemi.
- W celu wejścia/wyjścia na pokład kosza lub platformy roboczej należy przestrzegać następujących zaleceń:
  - urządzenie musi być całkowicie zatrzymane,
  - do wchodzenia/schodzenia służy wejście znajdujące się w głównej części kosza roboczego,
  - wchodząc należy korzystać z 3 miejsc podparcia ciała pomiędzy schodkami oraz barierką.

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 10 / 19

4.5 ZASADY PRZEWOZU MATERIAŁÓW NIEBEZPIECZNYCH

1. Pojazdy przewożące materiały niebezpieczne w ilościach i opakowaniach określonych w przepisach ADR/RID powinny spełniać określone wymagania tych przepisów.
2. Przewóz materiałów niebezpiecznych może odbywać się tylko pojazdem do tego przystosowanym i oznaczonym, stosownie do potrzeb wynikających z właściwości chemicznych, fizycznych lub biologicznych przewożonego materiału, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach szczegółowych.
3. W razie uszkodzenia, awarii pojazdu przewożącego materiały niebezpieczne pojazd należy usunąć z drogi, a w przypadku jeżeli jest to niemożliwe, postój takiego pojazdu musi być sygnalizowany w następujący sposób:
  - a) włączenie świateł awaryjnych,
  - b) ustawienie ostrzegawczego trójkąta odblaskowego na tylnej ścianie pojazdu, po jego lewej stronie na wysokości nie większej niż metr,
  - c) zahamowanie hamulcem postojowym, a na pochyłości lub w razie uszkodzonego hamulca postojowego – przez podłożenie klina pod koła pojazdu.

Kierowca powinien zapewnić nadzór nad przewożonymi materiałami.

Odległość pomiędzy cysternami z materiałami niebezpiecznymi podczas postoju na drogach wewnątrzzakładowych powinna wynosić co najmniej 50cm.

4. Przejeżdżając obok pojazdów przewożących materiały niebezpieczne lub jadąc za nimi albo zatrzymując się w ich pobliżu, kierujący pojazdami są zobowiązani zachować szczególną ostrożność w celu uniknięcia niebezpieczeństwa, a zwłaszcza pożaru, wybuchu lub skażenia środowiska.
5. W razie powstania bezpośredniego zagrożenia spowodowanego uwolnieniem się materiałów niebezpiecznych, kierujący pojazdem powinien po zahamowaniu i wyłączeniu pojazdu (jeśli to możliwe to z odłączeniem akumulatora) oddalić się w bezpieczne miejsce dla powiadomienia odpowiednich służb oraz osób postronnych będących w strefie zagrożenia. Jeśli zagrożenie stwierdzono podczas jazdy a zachodzi podejrzenie powiększenia się zagrożenia po zatrzymaniu pojazdu, kierujący powinien dojechać do miejsca najbliższego gdzie będzie stanowił mniejsze zagrożenie dla otoczenia (np za skrzyżowanie, poza bezpośrednią bliskość narażonych obiektów czy przebywania osób). Kierowca powinien niezwłocznie zawiadomić o tym zdarzeniu Służbę Ochrony, która jest zobowiązana zabezpieczyć miejsce zdarzenia i pilnie powiadomić Dyżurnego Inżyniera Ruchu EC, Dyspozytora Ruchu (w przypadku S.C.) lub osobę administrującą obiektem, w celu podjęcia odpowiednich działań likwidujących zagrożenie i jego skutki.
6. Kontrolę pojazdów z materiałami niebezpiecznymi na drogach wewnątrzzakładowych obiektach Veolia Energia Łódź SA mogą przeprowadzać:
  - osoby upoważnione przez Dyrektorów Elektrociepłowni,
  - doradca ds. bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych,

Zakres kontroli :

- a) prawidłowość dopuszczenia do przewozu materiału niebezpiecznego z uwzględnieniem jego własności fizycznych, chemicznych i innych,

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 11 / 19

- b) prawidłowość pakowania, opakowania, oznakowania i załadunku,
  - c) prawidłowość określenia materiału w dokumentach przewozowych,
  - d) prawidłowość oznakowania pojazdu i dodatkowego wyposażenia,
  - e) skład i ilość pracowników wymaganych przy przewozie,
  - f) kompletności dokumentów wymaganych przy przewozie danego materiału i prawidłowość ich wypełniania.
7. Na terenach i w obiektach Veolia Energia Łódź SA obowiązuje zakaz pozostawiania pojazdów z niebezpiecznymi ładunkami bez nadzoru oraz pozostawiania niebezpiecznych ładunków bez opieki.

WAŻNE

Ładunki towarów niebezpiecznych należy zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych!

8. Osoby prowadzące rozładunek towarów niebezpiecznych tj. kwasu solnego, wodorotlenku sodu, ekotermu muszą posiadać stosowne uprawnienie wydane przez Transportowy Dozór Techniczny.

4.6 PRZEWÓZ GAZÓW TECHNICZNYCH W BUTLACH

4.6.1 Wymagania techniczne dla pojazdu przewożącego gazy techniczne także w ilościach poniżej wymagań ADR

- a) samochód powinien mieć możliwość ustawienia butli w pozycji pionowej i posiadać odpowiednie uchwyty umożliwiające zabezpieczenie butli przed niekontrolowanym przemieszczaniem się podczas jazdy. W samochodach powinny być 2 podwójne zabezpieczenia (uchwyty) do każdej butli,
- b) przestrzeń ładunkowa samochodu ma być oddzielona od części pasażerskiej.
- c) przestrzeń ładunkowa powinna być otwarta albo wentylowana,
- d) samochody z zamkniętą zabudową ładunkową muszą posiadać sprawną wentylację mechaniczną wywiewną.
- e) samochód powinien być też wyposażony w:
  - uchwyty do węży spawalniczych,
  - łatwo dostępną gaśnicę o zawartości co najmniej 2,0 kg środka gaśniczego i koc gaśniczy,
  - trójkąt ostrzegawczy,
  - apteczkę,
- f) przestrzeń ładunkowa musi być posprzątana i czysta, szczególnie gdy przewozi się butle z tlenem – niedopuszczalny jest kontakt tych butli ze smarem, olejem, benzyną itp.

4.6.2. Wymagania dla pracowników przewożących butle z gazami

- a) pracownicy powinni być zapoznani z „Kartą Charakterystyki” przewożonych gazów, dostarczoną przez Dostawcę oraz niniejszą instrukcją,

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 12 / 19

- b) pracownicy wykonujący załadunek i rozładunek butli powinni mieć uprawnienia spawalnicze
- c) kierowcy pojazdów (a także pracownicy pomocniczy) muszą przejść stosowny instruktaż stanowiskowy obejmujący w szczególności:
- ogólne wymagania dotyczące użytkowania gazów technicznych (tlen, acetylen),
  - sposoby bezpiecznego magazynowania gazów technicznych
  - metody bezpiecznego transportu, załadunku i rozładunku butli z gazami,
  - informacje dotyczące zagrożeń pochodzących od przewożonych gazów,
  - postępowanie w sytuacjach awaryjnych (wypadek, spadnięcie butli czy ich rozszczelnienie).
- d) wszyscy pracownicy zatrudnieni przy transporcie butli (w tym kierowcy) powinni być poinformowani o ryzyku zawodowym związanym z zagrożeniami mogącymi wystąpić podczas transportu butli,
- e) dopuszcza się transport butli samochodem, jednoosobowo przez kierowcę (z wyłączeniem załadunku i rozładunku).

4.6.3 Przed załadunkiem butli na pojazd do osoby posiadającej uprawnienia spawalnicze należy:

- zdjąć z zaworów butli reduktory ciśnienia i pozostały osprzęt,
- dokręcić zawory butli i sprawdzić ich szczelność, szczególnie butli z gazami palnymi i toksycznymi np. za pomocą mydlin lub innego środka pianotwórczego oraz wizualnie sprawdzić stan techniczny butli – czy nie posiada widocznych uszkodzeń,
- na króćce zaworów nakręcić szczelnie zakrętki – jeżeli są na oryginalnym wyposażeniu,
- zabezpieczyć zawory butli kołpakami (nie dotyczy butli chronionych kołpakami stałymi),
- zweryfikować aktualność dat przeglądów butli,
- zabrania się używania butli nieoznakowanych, oznakowanych nieczytelnie lub uszkodzonych (np. wyraźne wgniecenia, niesprawne zawory), ze śladami udziału butli w pożarze (np. okopconych)

WAŻNE

Bezwzględny zakaz używania, przewożenia butli „obcych”, niewiadomego pochodzenia!

- W przypadku identyfikacji butli „obcych na obszarze działania Veolii Energii Łódź SA należy niezwłocznie powiadomić przełożonego, administratora obiektu.

4.6.4. Sposób załadunku i rozładunku

- załadunek/rozładunek butli przeprowadzać tylko dwuosobowo,
- wszelkie operacje związane z transportem ręcznym butli wykonywać w rękawicach wzmocnionych antypoślizgowych,
- używanie rękawic zanieczyszczonych smarem, olejem lub tłuszczem jest **zabronione**,
- do przemieszczania butli, nawet na niewielkie odległości, stosować wózek (ręczny, elektryczny, itd.) przeznaczony do przewożenia butli,

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VL0D-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 13 / 19

- Pod żadnym pozorem nie korzystać z butli zamocowanych w przestrzeni ładunkowej samochodu,
- Po przybyciu do miejsca przeznaczenia wyładować butle z pojazdu, umieścić je na specjalistycznym wózku ręcznym i nie pozostawiać bez nadzoru,
- W przypadku braku specjalistycznego wózka butle postawić w pozycji pionowej, zabezpieczyć przed przewróceniem się i przed nadmiernym nagrzewaniem
- Po zakończeniu prac butle należy przekazać do magazynu lub miejsca składowania.

WAŻNE

Palenie tytoniu i używanie otwartego ognia w pojeździe i jego pobliżu jest zabronione, przez cały czas przechowywania w nim butli, niezależnie od rodzaju gazu i liczby butli.

4.6.5 Sposób transportu

- umieścić tabliczkę „zestaw spawalniczy” za przednią szybą pojazdu w celu poinformowania Straży Pożarnej o ewentualnym zagrożeniu,
- należy zapewnić, aby wszystkie butle były odpowiednio zamocowane i nie miały możliwości przemieszczania się (min. 2 punkty mocowania),
- butle powinny być zabezpieczone przed uderzeniami przez inne przewożone przedmioty,
- małe butle gazowe, bez kołpaków stałych i nakręcanych, należy przewozić w pozycji stojącej, w przystosowanych do tego celu pojemnikach, koszach lub skrzyniach,

WAŻNE

Butle w samochodzie można przewozić wyłącznie po zdemontowaniu osprzętu tj. reduktora, węży, palnika itp.

- butli z gazami technicznymi (tlen, acetylen) nie należy transportować razem z innymi materiałami łatwopalnymi,
- należy chronić butle przed mechanicznym uszkodzeniem: nie ciągnąć za zawory, nie toczyć w pozycji poziomej, nie zrzucać, nie upuszczać.
- Transportować tylko i wyłącznie butle gazowe będące w użytkowaniu Veolia Energia Łódź S.A.

WAŻNE

Do transportu (i użytkowania) mogą być przeznaczone jedynie butle technicznie sprawne, prawidłowo pomalowane i oznakowane.

Istnieje „Obowiązek dbałości”, aby zapewnić przewożenie gazów w sposób bezpieczny oraz mieć należyty wzgląd na innych użytkowników i osoby postronne. Zabrania się załadunku butli co do których istnieje podejrzenie zassania ognia, cząstek żarzących czy nadmiernie rozgrzanych podczas użytkowania. Grozi to rozkładem acetylenu wewnątrz butli i w efekcie jej wybuchem nawet po dłuższym czasie. Zalecanym jest sprawdzenie czy butla nie jest nadmiernie nagrzana choćby miejscowo

WAŻNE

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 14 / 19

Po przybyciu do miejsca przeznaczenia lub zatrzymaniu się na dłuższy czas niezwłocznie wyładować butle i przechowywać je w przewietrzanym miejscu.

Podczas przewożenia butli z gazami technicznymi samochodem należy:

- zachować szczególną ostrożność podczas przejeżdżania przez przeszkody drogowe tj. nierówności jezdni, spowalniacze, krawężniki,
- starać się nie hamować gwałtownie (ryzyko kolizji z pojazdem znajdującym się z tyłu pojazdu, zerwaniem mocowania butli itp.),
- przestrzegać bezpiecznej prędkości,
- wsłuchiwać się w ewentualne odgłosy dochodzące z przestrzeni ładunkowej,

WAŻNE

Kierowca odpowiada za rozmieszczenie i mocowanie butli w samochodzie oraz za zabezpieczenie przed przemieszczaniem się pozostałego ładunku.

4.6.7. Postępowanie w sytuacji awaryjnej

Określone działania zależą od typu przewożonego gazu. W przypadku jeśli wykryje się wyciek z butli zawierającej gaz łatwopalny:

- jeżeli to możliwe i bezpieczne, spróbować skierować swój pojazd w odosobnione miejsce,
- ograniczyć do minimum potencjalne źródła zapłonu,
- wysiąść z pojazdu, wyłączyć silnik i oddalić się na bezpieczną odległość,
- postarać się utrzymać osoby postronne w bezpiecznej odległości,
- powiadomić przełożonego o zaistniałej sytuacji
- wezwać służby ratownicze, podać im swoje dokładne położenie oraz liczbę i typ butli, które uległy awarii,

WAŻNE

W razie napotkania przez użytkownika jakichkolwiek trudności z obsługą zaworu butlowego należy przerwać stosowanie tej butli i skontaktować się z przełożonym oraz z dostawcą lub uprawnionym pracownikiem magazynu.

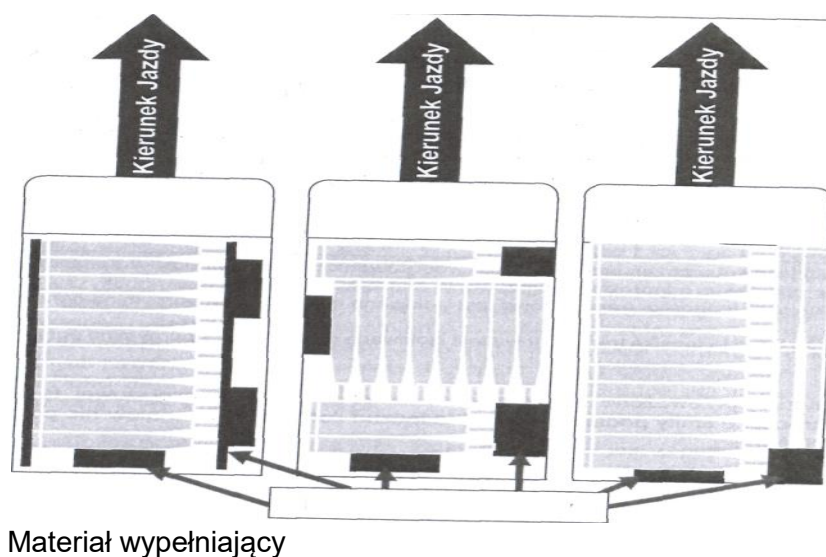
4.7 TRANSPORT WODORU I DWUTLENKU WĘGLA TRANSPORTEM WEWNĄTRZZAKŁADOWYM.

1. Sztuki przesyłki nie powinny być rzucone lub narażone na uderzenia.
2. Naczynia powinny być tak układane na pojeździe lub w kontenerze, aby nie mogły przewrócić się lub spaść.
3. Butle powinny być układane równolegle lub prostopadle do osi podłużnej pojazdu lub kontenera; jednakże butle znajdujące się przy przedniej ścianie powinny być ułożone prostopadle do tej osi.
4. Butle krótkie o dużej średnicy (30cm i więcej) mogą być układane wzdłuż pojazdu lub kontenera, przy czym ich końcówki powinny być skierowane do środka pojazdu lub kontenera.

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 15 / 19

5. Butle, które są dostatecznie stabilne, lub które są przewożone w odpowiednich urządzeniach skutecznie chroniących je przed przewróceniem, mogą być ustawione w pozycji pionowej.
6. Butle znajdujące się w pozycji leżącej powinny być odpowiednio i pewnie zaklinowane, przymocowane lub zabezpieczone w taki sposób, aby nie mogły się przesuwać.
7. Dla przewozu gazów powinny być stosowane pojazdy otwarte lub z wentylacją. Dopuszcza się przewóz butli z gazami technicznymi z miejsca ich magazynowania do miejsca wykorzystania przy użyciu wózków widłowych. W takim przypadku butle należy transportować w pozycji pionowej w specjalnie do tego celu przeznaczonych paletach, odpowiednio zabezpieczone przed wypadnięciem i wzajemnym uderzaniem

Przykładowe warianty ścisłego upakowania butli leżących

4.7.1 ZAGROŻENIA

Wodór przewożony w butlach stwarza następujące zagrożenie zapaleniem się wodoru na skutek nieszczelności zaworów a w następstwie tego :

- a) eksplozja typu przestrzennego (mieszanka wodoru z powietrzem) w skrzyni pojazdu,
- b) zapalenie się pojazdu,
- c) eksplozje butli nagranych ogniem pożaru powodujące rozerwanie butli stalowych lub ich gwałtowne przemieszczanie na znaczne odległości.

Zagrożenia powyższe mogą zaistnieć również w przypadku zapalenia się samego pojazdu mechanicznego np: na skutek wypadku drogowego.

Powodami wyżej podanych zagrożeń są nieszczelności zaworów butli wynikające najczęściej z ich uszkodzeń na skutek nieostrożnej jazdy (wstrząsy), przemieszczenia butli w skrzyni pojazdu lub upadku źle zakręconych kołpaków ochronnych.

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 16 / 19

Przy przewozie pustych butli wodorowych jak i napełnionych obowiązują te same przepisy z uwagi na pozostałość w nich wodoru.

4.7.2 ŚRODKI OSTROŻNOŚCI JAKIE NALEŻY ZACHOWAĆ WOBEC PRZEWOŻONEGO MATERIAŁU.

Przewóz butli napełnionych wodorem powinien odbywać się przy zachowaniu następujących warunków:

- Butle napełnione wodorem pełne jak i puste powinny być przewożone z zamkniętymi zaworami i zakreconymi kołpakami ochronnymi.
- Przy przewozie butle powinny być ułożone leżąco wzdłuż lub w poprzek skrzyni ładunkowej pojazdu, a butle znajdujące się przy przedniej burcie skrzyni (poprzecznej do drogi) powinny być ułożone w poprzek pojazdu. Butle krótkie o dużej średnicy (wynoszącej około 30 cm lub więcej) mogą być ułożone wzdłuż pojazdu z tym, że ich kołpaki powinny być skierowane do środka pojazdu.
- Wszystkie butle, które są ułożone w pozycji leżącej, powinny być zaklinowane lub zamocowane tak, aby nie mogły przetaczać się. Do tego celu służą liny, pasy, ramy drewniane z nacięciami itp.
- Skrzynia pojazdu przeznaczonego do przewozu butli z wodorem powinna być dokładnie oczyszczona, a w szczególności z ostrych i twardych przedmiotów (np. żelaza, gwoździ, śrub itp.), nie stanowiących integralnej części nadwozia pojazdu.
- Butle napełnione wodorem można przewozić w pojazdach zamkniętych, krytych i odkrytych.
- W razie przewozu butli z wodorem w pojeździe zamkniętym, pojazd ten powinien być wyposażony w odpowiednią wentylację.
- Pojazd mechaniczny z butlami do gazów technicznych nie może być pozostawiony bez dozoru.
- Załadunek i wyładunek butli powinien odbywać się przy współpracy dwóch pracowników. Pojazd mechaniczny powinien posiadać środki gaśnicze tj. przenośną łatwo dostępną gaśnicę z o zawartości co najmniej 1,5 kg środka gaśniczego (gaśnice śniegowe lub proszkowe), koc gaśniczy.
- W związku z tym, zarówno kierowca jak i konwojent powinni posiadać odpowiednie przeszkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy jak i użycia środków gaśniczych.
- W czasie ładowania, wyładowania i manipulacji butlami napełnionymi wodorem, wewnątrz oraz w pobliżu stojących pojazdów załadowanych materiałami niebezpiecznymi klasy 2, nie wolno palić tytoniu, papierosów elektronicznych i posługiwać się zapalonymi zapalnikami, zapalniczkami, itp.
- Silnik pojazdu **wyłączyć** w czasie za, i wyładunku materiałów niebezpiecznych.

4.7.3 POSTĘPOWANIE W SYTUACJI AWARYJNEJ.

- zatrzymać pojazd (jeśli jest w ruchu), wyłączyć silnik i instalację elektryczną,
- ocenić sytuację, ocenić skutki zdarzenia (czy są osoby poszkodowane, czy doszło do uwolnienia przewożonego towaru niebezpiecznego),

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 17 / 19

- w razie zagrożenia oddalić się na bezpieczną odległość,
- postarać się utrzymać osoby postronne w bezpiecznej odległości,
- poinformować o zdarzeniu przełożonego i DIR,
- w razie konieczności wezwać służby ratownicze.

W czasie alarmowania służb ratunkowych kierowca powinien przekazać następujące informacje

- co się wydarzyło (kolizja, wyciek, pożar);
- czy są osoby poszkodowane, jaki jest ich stan;
- co było przewożone (numer UN towaru niebezpiecznego);
- sposób przewozu (cysterna, kontener, sztuki przesyłki, luzem);
- ilość przewożonego towaru niebezpiecznego;
- widoczne skutki zdarzenia (ilość uwolnionego towaru niebezpiecznego, stan po wypadku);
- inne dodatkowe informacje (nazwa przewoźnika, nadawcy, odbiorcy),

WAŻNE

Postępować zgodnie z obowiązującą w zakładzie przepisami tj. Instrukcja ZR-07-VLOD-02 Awaryjne usuwanie skutków nadzwyczajnego zagrożenia środowiska

4.8 UŻYTKOWANIE ROWERÓW SŁUŻBOWYCH

1. Dopuszcza się na zasadach określonych przepisami, *Prawo o ruchu drogowym* poruszanie się po drogach wewnątrzzakładowych rowerami służbowymi.
2. Każdy rower, przed użytkowaniem należy zarejestrować w danej komórce organizacyjnej i wyposażać w tabliczkę z zamieszczonym symbolem komórki organizacyjnej i numerem kolejnym. Tabliczka musi być trwale umocowana do ramy pod siodełkiem roweru.

Opis tabliczki :■

- wymiary (8 x 8) cm
- tło – białe
- litery i cyfry: czarne o wysokości 2,5 cm.

3. Rowery należy pozostawiać w stojakach ustawionych przed budynkami.
4. Narzędzia i drobne części dopuszcza się przewozić tylko w pojemniku trwale umocowanym do bagażnika roweru.
5. Pracownicy użytkujący rowery służbowe są obowiązani stosować odzież roboczą która jest wyposażona w elementy odblaskowe lub kamizelki odblaskowe oraz przestrzegać przepisów ruchu drogowego.
6. Rower **musi być wyposażony co najmniej w:**
  - jedno tylne, czerwone, odblaskowe światło, które nie może mieć kształtu trójkąta,
  - w jeden hamulec,
  - dzwonek.

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 18 / 19

Jeżeli rower jest użytkowany po zmierzchu, wówczas obowiązkowo należy dołożyć do wyposażenia:

- z przodu- co najmniej w jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej,
- z tyłu – co najmniej w jedno światło odblaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz co najmniej w jedno światło pozycyjne barwy czerwonej tylne światło (może to być lampka zasilana bateriami lub dynamem, w rowerach dopuszcza się światła migające).

7. Zabrania się:

- jazdy rowerami w budynkach,
- przewożenia rowerem osób.

4.9 NADZÓR NAD REALIZACJĄ INSTRUKCJI

Nadzór nad wdrożeniem i przestrzeganiem instrukcji sprawują Dyrektorzy EC/ZSC oraz Kierownik Biura ds. Administracji w odniesieniu do administrowanych terenów i obiektów.

Kontroli przestrzegania niniejszej instrukcji dokonuje Kierownik Działu BHP i Ppoż. w ramach przysługujących mu uprawnień.

5. DOKUMENTY ZWIĄZANE

1. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 1997.98.602).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. 2009.124.1030).
3. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2017r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym (Dz.U. 2018 poz. 47).
4. Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z 8 października 2019r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym (Dz.U. 2019 poz 1948)
5. Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii w sprawie Warunków Technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji, napraw i modernizacji urządzeń transportu bliskiego (WT UTB) poz 2176 z 2018 r.
6. PN-N-01256-4: 1997 - Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
7. PN-N-01256-5: 1998 - Znaki Bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach przeciwpożarowych.

6. FORMULARZE

Załącznik nr 1 – Wzór książki eksploatacji wózka ZR-03-VLOD-12-01

Veolia Energia Łódź S.A.	Proces ZR - Zarządzanie Ryzykiem	ZR-03-VLOD-12 Data opracowania : 29/11/2019
	Instrukcja	Strona : 19 / 19

7. ZAPISY

Lp.	Nazwa dokumentu	Umiejscowienie	Forma przechowywania	Okres przechowywania	Odpowiedzialny	Postępowanie po okresie przechowywania
1.	Wzór książki eksploatacji wózka ZR-03-VLOD-12-01	Kierownik działu/wydziału	Dokument papierowy	2 lata	Kierownik działu/wydziału	zniszczyć

8. HISTORIA POZOSTAŁYCH ZMIAN (3 POPRZEDNIE)

Data	Treść zmiany
2017-09-	Pierwszorazowe opracowanie instrukcji w ramach poprawy bezpieczeństwa na terenie VLOD
2019-03-08	Uzupełniono o nowe standardy Veolia
	Zmiana nazwy instrukcji zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów Dz.U poz. 47 z 2018r
2019-05-14	Wprowadzenie zał. nr 1- Wzór książki eksploatacji wózka ZR-03-VLOD-12-01

Nazwa wózka .....

Nr inwentarzowy .....

W rubrykach dotyczących kontroli układu obowiązują oznaczenia:

„+” – układ sprawny

„-„ – układ niesprawny

„nd” – nie dotyczy

W rubryce „uwagi” należy wpisać rodzaj usterki lub fakt usunięcia usterki.